

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep.

0030 OSLO

BARNE- OG FAMILIEDEP.	KASS AR.
ARKIVNR.: 330.00	
18 JAN 2005	
SAKSBEH:	SIGN.:
SAKSNR.: 200404164	

— SLA

Deres ref.

Vår sak 04/03146-011 000627/05
663.2

OYR
Oslo, 17.01.2005

UTKAST TIL NY BARNEHAGELOV

Landsorganisasjonen i Norge (LO) har mottatt departementets brev av 09.11.04 angående ovennevnte. Departementets høringsfrist var satt til 10.01.05. Departementet innrømmet LO svarfrist til i dag, forutsatt at foreløpig svar ble sendt elektronisk senest 12.01.05. Det er gjort.

I forbindelse med høringen ønsker LO å bemerke at forslaget til ny barnehagelov inneholder flere kvalitative forbedringer i forhold til gjeldende lov. LO ønsker likevel å påpeke følgende:

Formål og innhold

Departementet foreslår at barnehagens formålsparagraf skal videreføres - og at det kristne verdigrunnlaget spesielt skal uttrykkes i loven. LO mener at en integrerende barnehagelov burde henvise til FNs barnekonvensjon. Henvisningen vil ikke medføre endringer i barnehagens etiske fundament - men henvisningen vil virke mer inkluderende enn en ensidig kristen formålsparagraf. Denne endringen vil også korrespondere med utvidelsen av barnehagens innhold slik det foreslås i §2, og som etter LOs syn er en klar forbedring av loven.

Barns rett til medvirkning

LO mener det er positivt at departementet velger å foreslå at barns rett til medvirkning blir markert i loven. Vi mener også at forslaget balanserer godt retten til å bli hørt, mot markeringen av voksnes ansvar. Forslaget støttes.

Kommunenes plikt til å tilby, og individuell rett til barnehageplass

LO ser barnehagen som en del av utdanningssystemet. Det er etter vårt syn ikke forpliktende nok at kommunene får plikt til å tilby barnehageplass uten at brukerne har en lovbestemt rett til å få tilbud om barnehageplass. Det foreslås derfor at individuell rett til tilbud om barnehageplass formuleres i lovteksten.

Kommunene bør fortsatt ha det overordnede ansvaret

Departementet foreslår at det overordnede ansvaret for utbygging og drift av barnehager fortsatt skal være lagt til kommunene, og at finansieringen skal skje gjennom rammefinansiering. Staten, dels gjennom fylkesmennene, har hittil vært tungt inne gjennom

finansiering, retningslinjer og tilsyn. Det er naturlig at staten er sterkt direkte inne i forvaltningen av barnehagepolitikken i "utbyggingsfasen", som fremdeles ikke er over. LO støtter likevel forslaget om at loven skal slå fast at kommunene skal ha det overordnede ansvaret for barnehagene. Noe annet er neppe verken ønskelig eller realistisk som varig løsning i lys av barnehagenes lokale karakter. Det kan diskuteres om statens finansiering helt eller delvis bør overføres til kommunene når utbyggingsfasen er over. I så fall vil styringsansvar og finansieringsansvar i større grad ligge på samme forvaltningsnivå. LO anser det imidlertid som tvilsomt at barnehagesektoren er fullt utbygd med fullverdige tilbud til alle som ønsker det i løpet av inneværende år, og vil derfor advare mot at finansieringen skjer som rammefinansiering fra neste år.

Likebehandling av private og offentlige barnehager

LO har ved tidligere anledninger sagt at private barnehager bare kan være en del av det offentlige barnehagetilbudet dersom de blir beskrevet i kommunens plan, arbeider innenfor en offentlig godkjent plan og ellers følger de regler og avtaler, herunder tariffavtaler, som gjelder for sektoren.

Barnehager som ikke ønsker å drive etter disse normene, eller som er rene kommersielle foretak, bør heller ikke regnes med i kommunens beregninger om behovsdekning. Det må være klare formuleringer om at foreldre kan reservere seg mot plass i privat barnehage som driver etter avvikende formålsparagraf i forhold til de offentlige. Eksempelvis må ikke samordning bety at foreldre må akseptere plass i en livsytbarnehage som man ikke ønsker for barnet. Ved å tilby slik plass har ikke kommunen oppfylt sin plikt til å tilby barnehageplass "etter barnas og foreldrenes behov." Vi velger å tolke departementets forslag om krav til godkjenning som en utvikling i denne retningen, og kan på bakgrunn av det støtte forslaget.

Fylkesmannens tilsynskompetanse

Departementet foreslår å endre fylkesmannens tilsynskompetanse, slik at denne ikke lenger skal føre tilsyn med den enkelte barnehage. I stedet skal fylkesmannen gis kompetanse til å føre tilsyn med at kommunene utfører pålagte oppgaver som barnehagemyndighet. Departementet peker i høringen på flere betenkligheter med en slik ordning, bl.a. at det kan føre til svekkelse av kvalitetskontrollen av barnehagene, fordi det delvis er eieren som vil få ansvar for å kontrollere egen virksomhet, og delvis andres virksomhet. LO mener at dagens ordning med fylkesmannstilsyn bør videreføres, det vil også tilfredsstille kravet om likebehandling av private og offentlige barnehager.

Personaltetthet

Departementet mener at det er to mulige løsninger på å tallfeste normeringen i loven om pedagogtetthet, og erstatte dette med et uspesifisert krav om at bemanningen skal bestå av faglig kvalifisert personale, eller å opprettholde dagens system, men da i egen forskrift. LO mener at det er nødvendig å beholde dagens bestemmelser i loven. Tilsvarende deregulering av nasjonal standard for pedagogtetthet i opplæringsloven umiddelbart førte til økt elevtall pr. lærer i en rekke kommuner. En forskriftsendring er en administrativ endring, og et så viktig spørsmål bør være under folkevalgt kontroll.

Kvalifikasjonskrav

Departementet ber om høringsinstansenes syn på lovens någjeldende utdanningskrav til styrere i barnehager, om de skal videreføres eller om lovens bestemmelser bør bli mindre

spesifikk, og heller begrenses til å kreve ”forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse”. I høringsnotatet refereres det flere steder til anbefalinger fra ”kvalitetsgruppa”, ei arbeidsgruppe nedsatt av departementet for å vurdere kvalitetskrav til barnehagen. Denne gruppa anbefaler at dagens utdanningskrav til styrere videreføres. Det argumenteres med at barnehageledelse er en spesiell form for ledelse, som krever en spesifikk barnefaglig og pedagogisk kompetanse ved siden av de krav til personalforvaltning og økonomistyring som ellers stilles til ledere. LO støtter departementets forslag om at også andre faggrupper kan være styrere, forutsatt at de gjennomfører etterutdanning som skissert i forslaget.

Krav til kvalitet i barnehagen – personale og bemanning

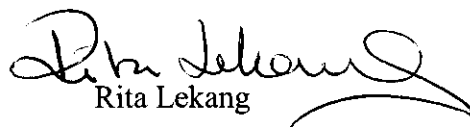
Det er klare sammenhenger mellom barnas trivsel, foreldres trygghet og de ansattes arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøets kvalitet blir derfor avgjørende viktig for at barnehager skal være et godt tilbud som foreldre velger. Noen av de viktigste faktorene for at et arbeidsmiljø skal være godt, er at de ansatte har mulighet for medbestemmelse i utviklingstiltak. En viktig trivselsfaktor er også at man har tilnærmet lik fordeling av kvinner og menn. I norske barnehager er menn klart underrepresentert, det bør derfor arbeides aktivt for at denne ubalansen reduseres.

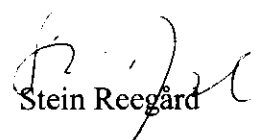
De ansatte i barnehagesektoren er det viktigste element i forhold til en kvalitetssatsing. Departementet foreslår at personer med annen relevant utdanning enn førskolelærerutdanning skal kunne tilsettes som pedagogiske ledere og avdelingsledere i barnehagene. Dette støttes, men vi savner en breiere listing av aktuelle høyskolegrupper som barnevernspedagoger og vernepleier.

Det er nå flere år siden Barne- og ungdomsarbeideren ble et eget fag under opplæringsloven. Barne- og ungdomsfaget ble godkjent i 1994, etablert i oktober 1995. I tillegg er det mulig for voksne å ta fagbrev som praksiskandidat. Det betyr at voksne med relevant praksis i forhold til læreplanen kan ta fagbrev etter 5 års praksis.

Vi beklager derfor at det er lagt svært liten vekt på både assistentene og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Det er oppsiktsvekkende at barne- og ungdomsarbeideren ikke er nevnt i høringen. I den gode barnehagen er det både assistenter, fagarbeidere og førskolelærere. En bredde i personalets kompetanse, erfarings- og yrkesmessige bakgrunn vil øke barnehagenes mulighet til å fylle deres viktige samfunnsmessige rolle.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Rita Lekang

Stein Reegård